

Năm 1967, cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ bắt đầu bước vào thời kỳ ác liệt. Giữa cảnh bom rơi, đạn nổ có một người Châu Âu, đầu đội mũ cối, vừa quay phim vừa khóc. Thế giới biết đến một nước Việt Nam dũng cảm và bất khuất qua những bộ phim của ông như "Phóng sự từ miền bắc Việt Nam", "Mê Kông trong lửa", "Trong rừng xem phim Sapaep" ... Xin nói thêm, chính vào năm 1966, Arseulov Ôlêch Côngxtantinôvich cùng với Comarov (đã mất) là hai nhà quay phim Nga đầu tiên theo các chiến sĩ Việt Nam vào tận ngoại ô Sài Gòn, đến Bến Tre.

Ôlêch Côngxtantinôvich mở rộng cánh cửa, tươi cười đón khách. Trước mặt chúng tôi là một ông già ngoại 70, ánh mắt vẫn trẻ thơ, nhân hậu và long lanh một ngọn lửa bí ẩn. Vàng! Đã gần 30 năm trôi qua từ ngày ấy. Nghệ sĩ công huân, nhà quay phim nổi tiếng của Liên Xô đã đi qua nhiều cuộc chiến tranh và bây giờ cùng với vợ cũng là nhà quay - bà Xvetlân Nhicôlaevna, cả hai ông bà về dạy ở Trường ĐH Điện ảnh Toàn Nga VGIK (trước là Trường Điện ảnh Liên bang Xô Viết). Nhân dân Nga yêu mến hai ông bà và gọi họ là "Người Việt Nam". Bên ấm trà thoang thoảng mùi hương hoa, sau khung cửa là bầu trời Nga xanh biếc trầm lắng, ông kể cho chúng tôi nghe những kỷ niệm của một thời trai trẻ hào hùng, oanh liệt.

Một trong những kỷ niệm mà tôi nhớ là khi quay phim "Phóng sự từ miền Bắc Việt Nam". Kết thúc bằng cảnh lớp học mẫu giáo tại nơi sơ tán. Tôi đưa các cháu giấy bút và bảo các cháu muốn vẽ gì thì vẽ nấy. Các cháu gái vẽ cảnh thanh bình: bố, mẹ, nhà cửa, làng mạc, cây cối... Các cháu trai vẽ máy bay Mỹ cháy, súng bắn, chiến tranh. Riêng có một cháu trai ngồi im không vẽ gì cả. Tôi lại gần, hỏi cô giáo: "Tại sao cháu này không vẽ gì?". Cô giáo đáp: "Bố mẹ cháu vừa bị bom Mỹ giết hại hôm qua". Tôi quay nguyên cả tờ giấy trắng đó lên màn ảnh. Nó là loại giấy thô, có dòng kẻ màu tím

xiên xiên và mép đã hơi bị quăn. Ba mươi năm đã trôi qua, nhưng tôi vẫn nhớ tên em bé đó. Nó tên là Hải Tùng. Bộ phim được kết thúc bằng trang giấy trắng trẻ thơ với câu thơ của K. Ximônop: "Nỗi đau này không của riêng ai". Ôlêch Côngxtantinôvich kể, có lần ông định xin một cháu bé có bộ mẹ chết vì bom Mỹ làm con nuôi như bà Blaga Đimitrova (Bungari)

Tất cả vào bàn. Vị giáo sư già loay hoay dùng thìa nhỏ ghé vào miệng bình, múc từng thìa nhỏ và rỏ cái chất nước ónh ánh, sền sệt ấy vào từng cốc của chúng tôi. Chúng tôi, người thì vội vàng lấy máy ảnh, người thì nhìn chằm chằm vào thứ chất lỏng sóng sánh như bị thôi miên, hít hít mũi, thưởng thức hương vị của rượu quê hương đã được cất kỹ 30 năm trong hầm rượu của ông Ôlêch Côngxtantinôvich.

Qua câu chuyện, chúng tôi được biết đây là bình rượu Bác Hồ tặng cho Rôman Cacmen, nhà điện ảnh Xô Viết lừng danh, người đã từng làm phim: "Điện Biên Phủ", "ánh sáng trắng rằm" và một số phim khác về Việt Nam. Rôman Cacmen coi đây là phần thưởng luân lưu đặc biệt quý nên tặng lại cho bà Pompenxcai, một nhà điện ảnh người Acmenia. Pompenxcai nâng niu, giữ gìn bình rượu quý mãi và trong một dịp sinh nhật Ôlêch Côngxtantinôvich, bà mang đến tặng lại cho giáo sư và nói: "Chính anh mới là người xứng đáng được nhận món quà quý này của Bác Hồ". Bình rượu quý này đã nằm trong tủ rượu của Ôlêch Côngxtantinôvich gần 30 năm và chỉ được dùng trong những dịp trọng đại.

Một mùa xuân nữa đang đến gần. Khi những dòng này đến tay ông thì Matxcova chắc là đang rất lạnh. Nhiệt độ chỉ -40°C. Chúng tôi nhớ mãi buổi uống rượu rần nẩy ấy, những giọt rượu được gìn giữ từ bình rượu quý của Bác Hồ. Chúng tôi nhớ mãi người thầy, người bạn, đồng chí đã ở bên cạnh chúng tôi trong những năm tháng khó khăn, gian lao của đất nước. Nhân dịp một năm mới, xin chúc ông và gia đình mọi điều tốt đẹp nhất, hy vọng trong tương lai, được gặp lại ông, được uống với thầy Arseulôv Ôlêch Côngxtantinôvich - "Người Việt Nam" một chén rượu rần nhỏ, quà tặng của Bác Hồ, cùng ông hồi tưởng lại một thời đã qua - thời con người sống không chỉ cho bản thân mình.

>> NGUYỄN THIÊN VIỆT
BTV Báo NTN

BÌNH RƯỢU QUÝ CỦA BÁC HỒ

nhưng đại sứ không đồng ý. Lại có lần đang quay, ông phải vớt máy quay để xông vào cứu người bị thương sập hầm, rồi lại tiếp tục công việc. Những người lính Việt Nam rất lo cho ông...

Khi bà vợ giáo sư khệ nệ mang ra một mâm những món ăn nấu theo kiểu Nga thì chúng tôi được Ôlêch Côngxtantinôvich trịnh trọng mời thăm khi rượu quý của ông. Giữa ngổn ngang những chai Vodka trong suốt, Kônhăc vàng óng là một bình thủy tinh tròn khá to, được đậy nút kỹ càng và trong là những con rắn cuộn khoanh tròn. Một bình ngũ xà chính cống! Ôlêch Côngxtantinôvich khề e hèm, xoa xoa hai bàn tay, liếc mắt tìm cười thú vị trước sự ngạc nhiên của các vị khách.

Hôm nay, nhân dịp có các vị khách Việt Nam mà tôi rất quý đến chơi, tôi mời các bạn nếm thử loại rượu đặc biệt này. Đây là bình rượu quý của Bác Hồ. Thành thạo tôi mới uống vào những dịp đặc biệt.